

Sypialnia Króla

projektował: Augustyn Locci

budowana w latach 1677–1680, rearanżacja i przebudowa po 1729 r.

dekoracja sufitu i fasety wykonana w latach 1680–1690

OBECNIE W SYPIALNI NADAL TRWAJĄ PRACE REMONTOWE I KONSERWATORSKIE

- Ściany apartamentu ozdobią **kopie** zniszczonych, oryginalnych XVIII-wiecznych tkanin. Wzór, barwa i układ materiału odtworzone zostały na podstawie badań konserwatorskich.
- Nowe **łóże paradne** w Sypialni Króla jest **rekonstrukcją** wykonaną w oparciu o kilka źródeł, z których najważniejsze to:
 - rysunek łóża paradnego z końca XVII w. autorstwa francuskiego projektanta Daniela Marota,
 - opis łóża paradnego zamówionego w 1721 r. dla Adama Mikołaja Sieniawskiego,
 - paradne łóże francuskie Anny Potockiej z zamku w Pieskowej Skale,
 - zapisy w inwentarzach pałacowych z 1696 i 1793 r.
- Tkanina wykorzystana do nakrycia i ozdoby elementów architektonicznych łóża wykonana została we Francji specjalnie na potrzeby wilanowskiego projektu konserwatorskiego.
- Zgodnie z ceremoniałem dworskim łóże paradne wystawione było na widok publiczny. W Sypialni Króla usytuowane **jest na osi malowidła plafonowego** i najprawdopodobniej stało w tym miejscu za życia Jana Sobieskiego.

Plafon przedstawia alegorię Lata

malował Jerzy Eleuter Szymonowicz-Siemiginowski w drugiej połowie lat 80. XVII w.

Najważniejsze postacie mitologiczne na plafonie

- **Apollo** – syn Zeusa, jeden z najpotężniejszych bogów na Olimpie i najbardziej urodziwy. Pan słońca, opiekun dziewięciu muz. Patron wieszczów, wróżek, muzyków, śpiewaków i poetów, przynoszący dar jasnowidzenia. Bóg światła i pociechy. Łaskawy, dobroczynny, wspierający w cierpieniu, ratujący od nieszczęść. Przemierzał na słonecznym rydwanie sklepienie niebieskie, wyznaczając bieg dnia.
- **Eos** (z twarzą Marysieńki) – grecka bogini jutrzeńki budząca z początkiem dnia pozostałych bogów. Na plafonie otwiera Apollowi bramę nieba.
- **Demeter** – córka Kronosa i Rei, siostra Zeusa. Potężna bogini, patronka rolnictwa, zbóż, urodzaju, wegetacji. Pod postacią starej kobiety, porzuciwszy opiekę nad ziemią, szukała po całym świecie swej córki Persefony uprowadzonej do piekieł przez Hadesa. Zeus nakazał bratu zwrócić córkę matce, jednak bóg podziemia podstępem związał ją ze sobą na zawsze. Co roku na trzy miesiące Persefona musiała schodzić do piekielnego królestwa. Wówczas ziemia zamierała i nadchodziła zima. Gdy Hades wypuszczał swą małżonkę z podziemi, wracali z wiosną życie i urodzaj.
- **Tryptolemos** – królewicz eleuzyjski, któremu Demeter przekazała wiedzę o uprawie roli i ofiarowała ziarna zbóż oraz wóz zaprzężony w skrzydlate rumaki, by przemierzał cały świat, rozsiewając zboże i przekazując ludziom naukę o rolnictwie.

Symbolika plafonu

Apollo na świetlistym rydwanie przypomina o barokowej idei króla słońce stanowiącego centrum świata (Jan III jako Słońce Europy), a postacie Demeter i Tryptolemosa symbolizują urodzaj, jaki miał wrócić na ziemię Rzeczypospolitej pod panowaniem Jana Sobieskiego.

Przedstawienia prac rolniczych i zajęć wiejskich w okresie lata

malowidła opatrzone dobraną sentencją łacińską z **Georgik Wergiliusza** (I w. p.n.e)
przekład: Anna Ludwika Czerny, Warszawa 1956

Ściana wschodnia: konie na pastwisku

ARCUTUM CAPUT HUIC (...) TUM SI QUA SONUM (PROCUL)
ARMA DEDERE STARE LOCO NESCIIT, MICAT AURIBUS ET TREMIS
ARTUS (ks. III)

Skoro zgiełk broni z dala przybiegnie w poblize,
Ledwie stoi, drży cały i uszyrna strzyże,
Rzy, z nozdrzy ogniem parska, gęsta jego grzywa,
Gdy potrząśnie nią, falą na prawy bark spływa,
Kręgosłup jest zdwojony w krzyżu, a kopytem
Rogowym grzebie ziemię dzwoniącym i litym.

Ściana południowa: pobieranie miodu

HI MOTUS ANIMORUM ATQUE HAEC CERTAMINA TANTA
PULVERIS EXIGUI IACTU COMPRESSA QUIESCUNT (ks. IV)

Ten zapał i walk strasznych tyle, piasku zdusi
Garstka w przestrzeń rzucona i – wszystko w spokoju.

Ściana zachodnia: tańce dożynkowe na cześć Cerery
QUAM CERERI TORTA REDIMITUS TEMPORA QUERCU
DET MOTUS INCOMPOSITOS ET CARMINA DICTAT (ks. I)

Wszyscy społem radośnie niech ją wiodą w chórze,
Przywołując Cererę pod dach; choć już duże
Kłosa, nie puszczaj na nie sierpa, zanim czoła
Bogini nie uwieńczy liść dębu, nim koła
Nie zatoczysz wolnego, zaklęć rzekniesz słowo.

Ściana północna: strzyżenie kozłów
CINYPHII TONDENT HIRCI SAETASQUE CAMANTES
USUM IN CASTRORUM ET MISERIS VELAMINA NAUTIS (ks. III)

I cynipskiego kozła ścięta broda siwa
Da korzyść: długie kudły dla żołnierzy biorą,
Dla żeglarzy, by biednych odziać zimną porą.